

اقتصادی برای ارتقای جامعه با روش‌های نوآورانه

رشد سریع اقتصاد اشتراکی در سال‌های اخیر، فرصت‌های جدیدی را برای بخش دولتی، عمومی و خصوصی در کشورهای دنیا به وجود آورده است تا با بهره‌مندی از سرمایه و نیروی کار، زمینه‌های ارتقای جامعه با روش‌های نوآورانه را فراهم آورد.

به گزارش گروه علم و فناوری ایسکانیوز، اقتصاد اشتراکی () یک زیست‌بوم (-) اقتصادی-اجتماعی است که براساس و با محوریت اشتراک‌گذاری منابع انسانی و فیزیکی شکل گرفته است. این فضا شامل خلق، تولید، توزیع، تجارت و مصرف مشارکتی کالاها و خدماتی است که توسط افراد و سازمان‌ها عرضه می‌شود.

در دنیای رو به رشد امروز، فناوری‌های نوین، فضای مجازی و حوزه‌های اقتصاد دیجیتال با شتاب در حال توسعه هستند. فضای گسترده که هر روز با تنوع مسیر جدیدی در راستای توسعه و پیشرفت زندگی انسان پدید می‌آورد. گسترش این حوزه با ظهور ایده‌هایی نوین پویا شکل می‌گیرد و مفاهیم جدیدی را پدید می‌آورد که هر کدام نیازمند بررسی دقیق و شناخت راهکارها و چشم‌اندازها در آن حوزه است. یکی از مفاهیمی که در سال‌های اخیر جایگاه خود را در دنیای اقتصاد دیجیتال پیدا کرده است مفهوم اقتصاد اشتراکی است.

اقتصاد اشتراکی و چابکی و پویایی در بازار

اقتصاد اشتراکی از زمان پیدایش تا کنون با رشدی چشمگیر همراه بوده است به طوری که حجم بازار اقتصاد اشتراکی از ۱۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ به ۳۳۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۵ خواهد بود و این رشد شتابان را می‌توان ناشی از چابکی و پویایی این حوزه و تغییرات و انطباق پذیری سازمان‌های دولتی با تغییرات محیطی و جامعه در این عرصه دانست.

اقتصاد اشتراکی می‌تواند شکل‌های متفاوتی داشته باشد، از جمله استفاده از فناوری اطلاعات برای تأمین اطلاعات و امکانات برای اشخاص، شرکت‌ها، مؤسسات غیرانتفاعی و دولتی که بهینه‌سازی منابع را از طریق توزیع مجدد منابع امکان‌پذیر می‌کند و یا اینکه اشتراک‌گذاری و استفاده مجدد از ظرفیت مازاد کالا و خدمات را در بستر فضای اینترنت تسهیل می‌کند.

فرض رایج و عمومی این است که وقتی اطلاعات در مورد کالاها در بازار آنلاین به اشتراک گذاشته می‌شود به‌ویژه ارزش آن کالاها برای کسب‌وکار افراد و به‌طور کلی جامعه افزایش می‌یابد. نکته مهم این است که بعد از ایجاد این چرخه، سیستم نیازمند بستر و ناظری است که همواره سرعت تأمین و تعادل این چرخه را حفظ کند. در یک دهه اخیر شرکت‌هایی به وجود آمده‌اند که با استفاده از بستر اینترنت و بهره‌گیری از سیستم‌های نرم‌افزاری و آنلاین، سرعت تأمین و تعادل این چرخه را حفظ می‌کنند.

اقتصاد مشارکتی فعلا در دوران ابتدایی خود به سر می برد و در حال حاضر بیشتر با مجموعه‌ای از کسب و کارهای نوپا و خدماتی که تبادل نظیر به نظیر () بین افراد و سازمان‌ها را توسط تکنولوژی فناوری اطلاعات فراهم می کند، شناخته می شود. اقتصاد مشارکتی در ظرفیت کامل خود، یک سیستم جدید اقتصادی-اجتماعی است که در تمامی جنبه‌های زندگی، اشتراک گذاری را با همکاری تکنولوژی، ترکیب کرده است.

در این نوع اقتصاد به طور گسترده‌تری، افراد با استفاده از بستر اینترنت دارایی‌های دیگران را اجاره کرده و یا دارایی‌شان را اجاره می دهند. این امر بیشتر هنگامی رخ می دهد که قیمت یک دارایی بسیار بالاست و افرادی که آن را در اختیار دارند، به صورت تمام و کمال از آن استفاده نمی کنند. این دارایی می تواند از خانه تا ماشین و حتی وسایل کوچکتر زندگی را نیز شامل شود.

اقتصاد اشتراکی، مفاهیمی نظیر خرید جمعی، مصرف مشترک، مالکیت مشترک، ارزش‌های مشترک، تعاونی، خلق مشترک، استفاده مجدد، توزیع مجدد، معاملات کالای استفاده شده، مبادلات نظیر به نظیر ()، اقتصاد پرداخت به میزان استفاده (---)، تامین مالی خرد ()، رسانه‌های اجتماعی ()، تامین مالی مردمی ()، منبع باز ()، داده باز () و محتوای کاربر ساخته () هریک جنبه‌های مختلفی از اقتصاد مشارکتی را نشان می دهند، ضمن آنکه دارای مزایای زیادی برای محیط زیست است. زیرا از ظرفیت‌های موجود به صورت دو یا چندباره استفاده می کند.

اقتصاد اشتراکی تسهیل کننده استفاده از ظرفیت های اقتصادی

دولت‌ها در توسعه اقتصاد اشتراکی می توانند از ارائه تسهیلات و اتخاذ سیاست‌ها به منظور توسعه فضای فعالیت شرکت‌ها و کسب و کارهای نوپا در این حوزه حمایت کنند. ضمن آنکه می توانند از فرصت‌های جدید برای مدیریت داخلی و ارائه خدمات عمومی خارجی استفاده کنند. فرایندهای دولت و اقتصاد دیجیتال می تواند اشتراک را برای استفاده از دارایی‌ها بهبود و زمینه بهره‌برداری از ظرفیت‌های اقتصادی را تسهیل کند.

حمایت از پیش‌تازان داخلی عرصه اقتصاد دیجیتال

به همین منظور ستاد توسعه فناوری‌های حوزه اقتصاد دیجیتال و هوشمندسازی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نیز با انجام اقدامات حمایتی در راستای اهداف سند چشم‌انداز و توسعه فناوری‌های نوین تلاش دارد تا با حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، خلاق و فناور گامی مهم در این عرصه و حمایت از پیش‌تازان داخلی عرصه اقتصاد دیجیتال بردارد.